

De Minister van Justitie en Veiligheid

Postbus 20301

2500 EH DEN HAAG

Datum

10 april 2025

Ons kenmerk

z2025-005746

Uw brief van

20 februari 2025

Contactpersoon

Uw kenmerk

6182251

Onderwerp

Wetgevingstoets (spoed) Cyberbeveiligingsbesluit en Besluit weerbaarheid kritieke entiteiten

Geachte heer Van Weel,

Bij brief van 20 februari 2025 is de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) op grond van het bepaalde in artikel 36, vierde lid, van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), geraadpleegd over het concept voor het besluit houdende regels ter uitvoering van de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (besluit weerbaarheid kritieke entiteiten), hierna: 'het concept'.

De AP heeft enkele aanmerking(en) die om aanpassing van het concept vragen.

Hoofdlijn

- Het doel van de CER-richtlijn is om eenheid en samenhang te brengen in Europees beleid voor netwerk- en informatiebeveiliging, door de digitale paraatheid te vergroten en de gevolgen van cyberincidenten te verkleinen.
- Hiertoe leggen de CER-richtlijn en het concept een zorgplicht, een meldplicht en een verplichting tot het verstrekken van informatie op.
- Het concept is onvoldoende duidelijk over welke persoonsgegevens verwerkt mogen worden.
- Mogelijk is dat in dit geval niet op voorhand (volledig) mogelijk, maar dan moet dat overtuigend worden onderbouwd.
- In het andere geval dient bij amvb te worden bepaald welke categorieën van (bijzondere) persoonsgegevens noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de taken van het CSIRT en de bevoegde autoriteit
- Het wetsvoorstel moet dan voorzien in een delegatiegrondslag hiervoor.

Datum
10 april 2025

Ons kenmerk
z2025-005746

Strekking van het concept

Het concept strekt tot implementatie en uitwerking van Richtlijn (EU) 2022/2557 (CER-richtlijn) in Nederlandse wetgeving. De CER-richtlijn legt eisen op aan digitale informatiebeheer- en beveiliging die aangewezen entiteiten dienen te waarborgen. De richtlijn legt daarmee een zorgplicht op aan de bepaalde bedrijven en overheidsorganisaties die als speciale entiteiten worden aangewezen in de Cyberbeveiligingswet (Cbw).

Het concept stelt dat de bevoegde autoriteit, Onze Minister en het centrale contactpunt de persoonsgegevens die zij verwerken in de uitoefening van hun taak niet langer dan noodzakelijk ter uitvoering van de wettelijke taak, doch uiterlijk binnen 60 maanden na de eerste verwerking dienen te verwijderen.¹ Voor gegevens die met het oog op toezicht op de naleving worden verwerkt geldt een maximale bewaartermijn van 120 maanden voor gegevens.²

Wetgevingstoets

De AP onderkent het belang van cyberveiligheid- en weerbaarheid in de samenleving. In het bijzonder is cyberveiligheid van belang voor de entiteiten die in uitoefening van hun taak met grote hoeveelheden gevoelige informatie werken. Onder die gevoelige informatie bevinden zich ook persoonsgegevens. Om in lijn met de CER-richtlijn de beveiliging van persoonsgegevens te kunnen effectueren, heeft de AP een aantal opmerkingen over het concept.

1. Persoonsgegevens – voldoende duidelijk en nauwkeurig

Een rechtsgrond of wetgevingsmaatregel voor de verwerking van persoonsgegevens (en dus een inbreuk op het recht op bescherming van de persoonsgegevens) dient voldoende duidelijk en nauwkeurig te zijn. De toepassing van die rechtsgrond of wetgevingsmaatregel dient in de praktijk voorspelbaar te zijn voor degenen op wie deze van toepassing is. Uit de eis dat een inmenging in de uitoefening van het recht op respect voor het privéleven en de bescherming van persoonsgegevens moet zijn voorzien bij wet, vloeit voort dat die inmenging moet berusten op een naar behoren bekend gemaakt wettelijk voorschrift waaruit de burger met voldoende precisie kan opmaken welke persoonsgegevens met het oog op de vervulling van een bepaalde overheidstaak kunnen worden verzameld en vastgelegd, en onder welke voorwaarden die gegevens met dat doel kunnen worden bewerkt, bewaard en gebruikt.

De regeling zelf dient tevens voldoende specifiek te zijn. De AP benadrukt dat het in de toelichting bij een regeling noemen van voorbeelden van persoonsgegevens waaraan gedacht kan worden bij de betreffende regeling niet voldoende is. Uit de tekst van het concept zelf blijkt onvoldoende welke persoonsgegevens worden verwerkt en voor lange tijd bewaard. Uit het concept volgt namelijk dat verschillende entiteiten voor gedifferentieerde werkzaamheden ‘alle nodige’ persoonsgegevens kunnen verwerken. De noodzaak

¹ Artikel 18, eerste lid, van het concept.

² Artikel 18, tweede lid, van het concept.

Datum
10 april 2025

Ons kenmerk
z2025-005746

om zo breed persoonsgegevens te verwerken, zonder nadere uitwerking of specificering van welke gegevens dit redelijkerwijs kunnen zijn, wordt uit de toelichting niet duidelijk. Deze duidelijkheid is niet slechts van belang waar het verwerking van persoonsgegevens en/of de uitwisseling van persoonsgegevens in een samenwerkingsverband betreft. Het is denkbaar dat de taakuitoefening van een bestuursorgaan in een bepaald geval dermate breed en onvoorspelbaar is dat nadere duiding van de aard van de categorieën van persoonsgegevens vooraf niet mogelijk is. In dergelijke - zeldzame - gevallen moet uit de toelichting blijken dat dat het geval is en waarom dat het geval is. De toelichting bevat een dergelijke verantwoording niet. De betrokken categorieën van persoonsgegevens dienen daarom bij amvb beperkt te worden tot het volstrekt noodzakelijke tenzij in de toelichting alsnog wordt verantwoord waarom dat niet mogelijk is. De AP sluit daarbij aan op het reeds gepubliceerde advies van de Raad van State met betrekking tot de Cyberbeveiligingswet.³

In het verlengde van bovenstaande verwijst de AP naar het wetgevingsadvies van 20 juni 2024, waarin de AP erop wijst dat in een delegatiegrondslag voor de verwerking voorzien dient te worden.⁴ De AP benadrukt dat uit de voorliggende en eerder ontvangen stukken geen delegatiegrondslag blijkt voor het verwerken en bewaren van persoonsgegevens, waardoor zij niet na kan gaan of aan deze opmerking gehoor is gegeven.

De AP concludeert dat de te verwerken persoonsgegevens waar mogelijk in de wettekst gespecificeerd dienen te worden, of dat verduidelijking en onderbouwing in de toelichting nodig is.

2. Bewaartermijnen

De AP heeft in haar eerder aangehaalde advies van 20 juni 2024 opgeroepen om nadrukkelijk aandacht te besteden aan de mogelijkheid voor gedifferentieerde bewaartermijnen ten behoeve van de onderscheiden taken van de aangewezen instanties. Het concept beperkt de bewaartermijn tot het noodzakelijke, doch uiterlijk 60 maanden na de eerste verwerking. Uit het concept volgt dat de noodzakelijkheidsafweging per entiteit dient plaats te vinden. Voorstelbaar is dat niet voor alle taken dezelfde bewaartermijn noodzakelijk zal zijn.

De AP wijst er tot slot op dat de bewaartermijn voor toezichtsdoeleinden een erg lange termijn betreft. De nota van toelichting geeft onvoldoende de noodzaak om persoonsgegevens voor 10 jaren te bewaren, zodat aanvulling van de toelichting op zijn plaats is.

De AP concludeert dat de in het concept opgenomen maximale bewaartermijn niet effectief is voor het tijdig verwijderen van persoonsgegevens, waardoor aanpassing van de wettekst van artikel 18 eerste lid van het concept nodig is.

³ Afdeling Advisering Raad van State, Cyberbeveiligingswet (W16.24.00336/II), 19 februari 2025, p. 6 en 7.

⁴ Autoriteit Persoonsgegevens, wetgevingsadvies Cybersecuritywet, 20 juni 2024, p. 4.

Datum
10 april 2025

Ons kenmerk
z2025-005746

Werklast AP

Aannemelijk is dat het concept de AP zal nopen tot extra inzet. Zie hiervoor de reeds gedane oproep in de wetgevingstoets van 20 februari 2024. Deze voorziene extra inzet is nog niet verdisconteerd in de financiering van de AP. Dit zal voorafgaand aan inwerkingtreding in overleg met de Minister voor Rechtsbescherming - als verantwoordelijke voor de begroting ten laste waarvan de AP wordt gefinancierd - moeten worden geadresseerd. Om die reden wordt wederom afschrift van deze wetgevingstoets gezonden aan de Staatssecretaris voor Rechtsbescherming.

Openbaarmaking

Deze wetgevingstoets wordt binnen twee weken op de website van de AP gepubliceerd.

Hoogachtend,
Autoriteit Persoonsgegevens,

Aleid Wolfsen
voorzitter

Datum
10 april 2025

Ons kenmerk
z2025-005746

-Bijlage

--*--

Toetsingskader AP

De AP beziet of het concept met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens strookt met het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (EU), de AVG (Verordening 2016/679) of de Richtlijn politie en Justitie (richtlijn 2016/680), de algemene rechtsbeginselen van de EU en het overige relevante recht, waarbij onder meer voldoende aannemelijk moet zijn gemaakt dat voldaan wordt aan het evenredigheidsbeginsel, doordat:

1. het concept geschikt is om de nagestreefde doelstelling van algemeen belang of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen te verwezenlijken (*geschiktheid*);
2. het doel niet redelijkerwijs even doeltreffend kan worden bereikt op een andere wijze, die de grondrechten van de betrokkenen minder aantast (*subsidiariteit*);
3. de inmenging niet onevenredig is aan dat doel, wat met name een afweging impliceert van het belang van het doel en de ernst van de inmenging (*proportionaliteit*);
4. het concept voldoende duidelijk en nauwkeurig is over de reikwijdte en in de toepassing voorspelbaar is (*rechtszekerheid*);
5. het concept voldoende aangeeft in welke omstandigheden en onder welke voorwaarden persoonsgegevens kunnen worden verwerkt, en aldus waarborgt dat de inmenging tot het strikt noodzakelijke wordt beperkt (*inhoudelijke en procedurele waarborgen*) en
6. het concept verbindend is naar nationaal recht (*verbindendheid naar nationaal recht*).

De AP slaat daarbij in het bijzonder acht op de rechten van betrokkenen en de overeenstemming van het concept met artikel 6, eerste en derde lid, en 9, van de AVG (Verordening 2016/679), dan wel 8 en 10 van de Richtlijn politie en Justitie (richtlijn 2016/680) en met de in artikel 5 van de AVG dan wel artikel 4 van de Richtlijn vastgestelde beginselen. Hieruit volgt onder andere dat:

- (a) verwerkingen *rechtmatig, behoorlijk en transparant* moeten zijn ten aanzien van de betrokkene;
- (b) dat persoonsgegevens alleen mogen worden verzameld voor *welbepaalde, nadrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd doeleinden*; en
- (c) verwerkingen *toereikend zijn, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat voor de doeleinden noodzakelijk is*.

--*--